

II.

Milé sestry a bratři,

jestli jsme se na dnešní mši svatou připravili podle toho, co jsme si řekli minule, začali jsme dnešní bohoslužbu radostněji než jindy. Jestli se v nás nic krásného neudálo, nevzdávejme se a pokračujme v pronikání do tajemného setkání s Bohem. Dnes se zamysleme na druhou částí mše svaté.

Bohoslužba oběti začíná předáním darů. Už ve Starém zákoně čteme: *Neukážeš se před Hospodinem s prázdnýma rukama*. I první křesťané přinášeli do shromáždění dary ve prospěch společenství a Skutky apoštolů dosvědčují: *Nikdo mezi nimi netrpěl nouzí, neboť ti, kteří měli pole nebo domy, prodávali je, a peníze, které utržili, skládali apoštolům k nohám. Z toho se rozdávalo každému, jak kdo potřeboval*. Přinášeli také jídlo a šaty. (Z toho nám zůstalo v mešním obřadu umývání rukou kněze po obětování. Když přijímal nejrůznější dary, bylo třeba se umýt. Ke svatým tajemstvím se může jen s čistým srdcem. Proto celebrant při mytí rukou prosí i o očistu srdce.) Jde tedy o dary dvojího druhu: dary pro Boha a dary pro společenství věřících. I my dáváme nějaký peníz do sbírky pro potřeby kostela a společenství církve. Na oltář však neklademe peníze ze sbírky, ale dary chleba a vína.

Na tomto místě katecheze kdysi prohlásil jeden chlapec: *Dědovi k svátku bychom nemohli přinést takovou trošku vína*. Měl pravdu. To, co neseme na oltář, jsou dary velmi nepatrné hodnoty, pár oplatků a troška vína. Co je to za dar od tak mnohých? Jsou to dary symbolické. Malou část z úrody, kterou nám Bůh dal, přinášíme jako projev vděčnosti. Jsou to však také znamení darů duchovních, které každý účastník přináší. V některých kostelích je zvyk, že každý, kdo chce jít ke svatému přijímání, si hned po příchodu do kostela dá na obětní misku svou hostii. To by nemělo být bezduché gesto. V té chvíli by si člověk měl v duchu říct: *Pane, tato hostie je znamením všeho, co ti přináším: ten dnešní dobrý skutek, ten včerejší sebezápor, tu trpělivou práci, která mi nebyla po chuti, ale udělal jsem ji dobře z lásky k tobě*. A jestli se to v každém kostele nedělá? Nevadí. V každém kostele při každé mši svaté kněz pozvedá misku s hostiemi, než ji položí na oltář. Kdo chce být aktivně účasten na mši svaté, měl by na misku dát svůj duchovní dar.

V evangeliu svatého Matouše čteme: *Přinášíš-li svůj dar k oltáři a tam si vzpomeneš, že tvůj bratr má něco proti tobě, nech tam svůj dar před oltářem a jdi se napřed smířit se svým bratrem, teprve potom přijď a obětuj svůj dar*. Kdybychom to vzali všichni vážně, asi bychom se v té chvíli rozešli. A než bychom se vrátili, bylo by po mši svaté. Ale představte si, co by se stalo, kdybychom to vzali opravdu vážně. Mohlo by trvat mezi námi nějaké nedorozumění déle, než do nejbližší mše svaté? Jak by to změnilo náš život a naše vztahy v rodinách i na pracovištích a v sousedství! Kolik trápení a infarktů by nebylo! Kolik by se zlepšilo i v našich vztazích s okolním světem! Ano, musíme to brát vážně. K oltáři je třeba přicházet pravdivě. Pokud to dokážeme, uvidíme úžasné plody.

Starší lidé si ještě pamatují, že před svatým přijímáním byl kdysi půst od půlnoci. Tehdy byla mše svatá ovšem jen dopoledne. Když se zavedla večerní mše svatá, zkrátil se eucharistický půst na tři hodiny a později jen na hodinu. Dnes se zdá, že na něj mnozí úplně zapomněli. Je pravda, že hodinový půst je maličkost. Hodinu nejíst a nepít? To přece není žádná oběť! Oběť je to sice maličká, ale moc dobrá pomůcka. Rozhodně se na ni nemá zapomínat. Jestli si máme

odřeknout jídlo, či nějaký mls, musíme vědět proč. Ano, pokaždé si tak můžeme připomenout, co se má stát už za hodinu. Půjdeme na mši. Máme připravený dárek? Jestli ne, máme ještě hodinu na nějaký dobrý skutek. Nebude třeba se vracet kvůli smíření s někým? Mám ještě hodinu na to, abych řekl někomu z blízkých: Odpust'. Či k tomu použil telefon.

V knize Malý princ, moudré pohádce pro dospělé, vypráví autor Saint-Exupéry o krásném setkávání malého prince a lišky. Jednou mu liška říká: *Bylo by lépe, kdybys přicházel vždy ve stejnou hodinu. Přijdeš-li například ve čtyři odpoledne, již od tří hodin budu šťastná. Čím více čas pokročí, tím budu šťastnější. Ve čtyři hodiny budu už rozechvělá a neklidná; objevím cenu štěstí! Ale budeš-li přicházet v různou dobu, nebudu nikdy vědět, v kterou hodinu vyzdobit své srdce...*

Je to podobné, jako se svatým přijímáním. Kdybych se na mši připravoval a uvědomil si, co bude za hodinu, s kým se to setkám, jak mi na něm záleží, tak bych nejen připravil dárek a napravil své vztahy k lidem, ale taky vyzdobil své srdce, těšil bych se, objevil bych cenu štěstí. Neměl bych být už hodinu přede mší celý štěstím rozechvělý?

Nad dary položenými na oltář vzdává církev nebeskému Otci, skrze Krista v Duchu Svatém, díky a chválu za jeho dílo stvoření, vykoupení a posvěcení. Připojujeme se k oslavě Boha, kterou mu vzdávají v nebi všichni andělé a svatí. My sice ještě nejsme v nebi, ale už v této chvíli prožíváme společenství celé církve. Naše liturgie je jen předobrazem té nebeské, ale už nyní spolu s nebešťany radostně zpíváme: *Svatý, Svátý, Svátý...*

S celou církví jsme soustředěni na oltář a prosíme Otce, aby poslal svého Svatého Ducha, který posvětil dary chleba a vína. Jsme jako učedníci s Ježíšem při poslední večeři. Ve chvíli proměnění přichází Ježíš svátostným způsobem. Jako kdysi vzal na sebe lidské tělo a narodil se z Panny Marie, tak je nyní přítomen pod způsoby chleba a vína. Kněz pozvedá chléb i víno, aby všichni viděli a v úžasu se na kolenou klaněli Pánu. To je ten, který se pro nás stal člověkem, za nás se obětoval, vstal z mrtvých a žije ve slávě Otcově. Projevem úžasu je i zvolání celebranta: *Tajemství víry. Úžasné tajemství vtahuje do adorace.*

Mnozí dnes putují do Svaté země. K vrcholům pouti patří návštěva Kalvárie, možnost sáhnout rukou do díry, kde stál kdysi Kristův kříž, držet se té skály, na níž jsme byli vykoupeni. Je to opravdu silná chvíle, být na místě, kde se stala největší událost lidských dějin. Ale to se přeci událo už před dvěma tisíci lety! Za to při každé mši svaté se uskutečňuje zpřítomnění Kristovy kalvárské oběti. Když stojíme u kteréhokoliv oltáře při mši svaté, je to přece stejné, jako kdybychom stáli na Kalvárii ve chvíli, kdy na kříži visel Kristus a vedle stála Maria, apoštol Jan a ti další! Kdyby toto došlo všem křesťanům, pak by nikdo nemusel nařizovat, že máme přijít v neděli na mši svatou. Každý by cítil, že taková událost nemůže být bez něho, že nemůže nevyužít každou příležitost být u toho.

Jsme-li v duchu na Kalvárii, ptáme se při pohledu na Ukřižovaného: To je výsledek úspěšného života? Kudy chodil, dobře činil. I do poslední vesnice šel hlásat Boží království. Teď jeho nohy přibíli na kříž. Ruce vkládal na nemocné, aby je uzdravil, hladovým rozdával chléb, žehnal dětem... teď jsou přibity na kříž. Budoval v lidských srdcích království spravedlnosti, lásky a pokoje... kdo je k němu teď spravedlivý? Co všechno vykonal pro své přátele... a kde jsou teď? A nebeský Otec? Ježíš vždycky plnil vůli Otcovu. Slyší ho Otec, když k němu teď volá? Proč

neodpovídá? Všemi opuštěný, zkrachovalý... on však ani v této situaci nepřestává milovat. *Otče, odpusť jim, oni nevědí, co činí*, volá z posledních sil. My bychom asi uvažovali jinak. On hledá omluvu, protože miluje. Protože nikdy nepřestal milovat, nedostalo se do jeho srdce zlo. Protože ho nepřemohl hřích, nezvítězila nad ním ani smrt. Svou smrtí smrt přemohl. Jako vítěz vstává z hrobu. Smrt a vzkříšení jsou tu neoddělitelně spolu. Stejně tak to prožíváme i ve mši svaté. S dojetím stojíme pod křížem a zároveň se radujeme z jeho vítězství.

Ale jeho vítězství, je i naše vítězství, vždyť jsme jeho tajemné tělo. Patříme k němu. *Pro svoje spojení s Kristem všichni budou povoláni k životu. Ale kdy, až jednou? Svátý Pavel píše Římanům: My všichni, kteří jsme byli křtem ponořeni v Krista Ježíše, jsme tím křtem byli ponořeni do jeho smrti. Tím křestním ponořením do jeho smrti jsme byli spolu s ním pohřbeni. A jako Kristus byl vzkříšen Otcovou slávou, tak i my teď musíme žít úplně novým životem. Neboť, jestliže jsme s ním srostli tím, že jsme mu podobní v jeho smrti, budeme mu také podobní i v jeho zmrtvýchvstání.*

I v našem životě jsou bolestné chvíle, zklamání a neúspěchy? I ty jde ve spojení s Kristem proměnit. K našim darům, které přinášíme ke mši svaté, je možné přidat i všechny bolesti, těžkosti, zranění, zklamání, neúspěchy, vlastní selhání a jejich bolestné důsledky... To všechno je také možné dát na patěnu či do kalicha ve chvíli obětování, přidat to ke Kristově oběti. A můžeme počítat s tím, že tak jako se víno promění v Kristovu krev, promění Pán i tyto nabídnuté bolesti v požehnání a novou milost. Správně prožívaná mše svatá mění i hodnoty našeho života. I každá nehodnota a odpad se zde může proměnit v poklad.

Sestry a bratři,
za malou chvíli budeme přinášet na oltář dary. Zapojme se novým způsobem, abychom mohli zakusit takovou sílu setkání s Bohem, která proměňuje i všední život.

K tomu vám ze srdce žehná

arcibiskup Jan